

ORSZÁGGYŰLÉS
ELNÖKI TITKÁRSÁG

Érkezett: 2021 SZEPT 27.

Iktatószám: OE-41/424-3/2021.

Melléklet: - darab

Országgyűlés

részére

Kövér László Házelnök útján

Tisztelt Országgyűlés!

Alulírott Szabó Tímea országgyűlési képviselő, a Párbeszéd frakcióvezetője a Házelnök 2021. június 30. napján kelt OE-41/424/2021. számú házelnöki döntésének (a továbbiakban: Házelnöki Döntés)

hatályon kívül helyezését kérem

az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (Ogytv.) 51. § (9) bekezdés b) pontja szerint, az Ogytv. 51. § (7) bekezdés b) pontja alapján az alábbi indokokra figyelemmel.

A jelen eljárás tárgyát képező Házelnöki Döntés képviselői tiszteletdíjam négyhavi összegével megegyező mértékű, 9.686.400 forinttal történő csökkentését rendelte el. A Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezése iránt a törvényes határidőben kérelmet terjesztettem a Mentelmi Bizottság elé. A Mentelmi Bizottság 2021. szeptember 20. napján kelt és velem írásban 2021. szeptember 21. napján közölt MEB-41/27-5/2021. számú döntésével a kérelmemet elutasította. A tisztelt Országgyűlés elé terjesztett kérelmem részletes indokai az alábbiak.

A) A Házelnöki Döntéssel szemben a Mentelmi Bizottságnál előadott kérelem

A Mentelmi Bizottságnál előterjesztett kérelemben részletesen kifejtettem a Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezését indokló érvelésemet az alábbiak szerint:

A szankciót megalapozó tényállás a Házelnöki Döntés indokolása szerint az, hogy én 2021. június 15-i ülésnapon felmentem a szónoki emelvényre, ahova egy zászlót helyeztem el, amelyen vörös körben a „FIDESZ” felirat, fölötte a Kínai Népköztársaság zászlajában található csillagok szerepelnek. A döntés szerint ez egyrészt a véleménynyilvánítás meg nem engedett módja, másrészt emiatt a magatartás miatt

engem figyelmeztetni kellett, ami miatt az éppen elhangzó államtitkári választ meg kellett szakítani, majd miután az államtitkár szót kapott, azt a képviselő folyamatos bekiabálása kísérte az ülést vezető elnök ismételt figyelmeztetése ellenére.

A kiszabott szankció - amely a jogszabály szerinti legmagasabb - mértéke kapcsán a Házelnöki Döntés súlyosbító körülményként veszi figyelembe a házszabályi rendelkezések megsértésének súlyát és azt, hogy nem először kellett velem szemben a jelen ciklusban szankciót alkalmazni. Azt, hogy miben állna a házszabályi rendelkezések megsértésének súlya, illetve azt, hogy jelen ciklusban melyik évben, milyen magatartás miatt szankciót alkalmaztak velem szemben, az indokolás nem tartalmazza.

I. A Házelnöki Döntés ténybelileg az alábbiak szerint megalapozatlan.

A Házelnöki Döntésben foglaltakkal ellentétben az ülésnap eseményeit rögzítő Országgyűlési Napló tanúsága szerint az ülést egyetlen másodpercre sem kellett megszakítani, de az is bizonyos, hogy a támadott döntésből nem derül ki, hogy a megszakítás egy másodpercet vagy tíz órát volna igénybe, így az ülés megszakításával kapcsolatos indokolás egyszerre valótlán és megalapozatlan.

Minderre tekintettel indítványoztam, hogy az esetről készült videófelvételt a Mentelmi Bizottság jelen kérelmem elbírálása körében szereztse be és tekintse meg, erre azonban a Bizottság sommás eljárásában nem került sor.

A tényekre vonatkozó objektív információk beszerzése nélkül pedig az ügyemben megalapozott döntés értelemszerűen nem volt hozható. Az objektív tényekre alapított döntés a tisztességes eljárás olyan minimumkövetelménye, amit álláspontom szerint a tisztelt Mentelmi Bizottságnak is figyelembe kellett volna vennie, különös tekintettel az ügy tárgyát képező szankció jellegére és súlyára. Ezt korrigálni utolsó hazai jogorvoslati lehetőségként az Országgyűlésnek van lehetősége.

II. A Házelnöki Döntés jogilag az alábbiakra figyelemmel megalapozatlan.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint *„Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”,* a (2) bekezdés második fordulata szerint továbbá Magyarország *„biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”* A jogszabályok értelmezésekor az Alaptörvény 28. cikke szerint *„azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”*

Magyarország részese az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: Egyezmény), amelynek 10. cikk 1. bekezdése értelmében *„Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát”.* Az Egyezményt az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga tölti ki részletes tartalommal.

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) preambuluma hangsúlyozza *„valamennyi országgyűlési képviselő közös felelősségét Magyarország, a magyar nemzet és a közjó szolgálatáért”,* megerősítve, hogy *„a demokratikus állami működés nélkülözhetetlen feltétele, hogy az Országgyűlés törvényhozó és a végrehajtó hatalom feletti ellenőrző feladatait hatékonyan és átláthatóan gyakorolhassa”.* Az Ogytv. célja továbbá, hogy biztosítsa *„a képviselői jogok rendeltetésszerű gyakorlásának sérthetlenségét és az Országgyűlés közjogi helyzetéhez méltó működését”.*

A fenti jogforrások jelölik ki az ügyben irányadó jogszabályi rendelkezések értelmezési tartományát.

Az Ogytv. 46/E. § szerint *„Azt a képviselőt, aki az ülés, a vita vagy a szavazás menetét zavarja, vagy az Országgyűlés ülésének résztvevőjét az üléstermi jogai gyakorlásában vagy kötelezettségei teljesítésében zavarja, az ülést vezető elnök az adott ülésnapról vagy ülésről kizárhatja vagy a képviselő azonnali hatályú kitiltását rendelheti el.”* A 47. § (1) bekezdés c) pontja szerint pedig *„A házelnök a képviselő tiszteletdíját [...] a 46/E. § szerinti esetben minimum a képviselő kéthavi tiszteletdíja összegével, de legfeljebb négyhavi tiszteletdíja összegével megegyező mértékben csökkenti.”*

A Házelnöki Döntés indokolása az „Országgyűlés ülésének menetét vagy az Országgyűlés ülésének résztvevőjét az üléstermi jogai gyakorlásában vagy kötelezettségei teljesítésében zavarja” fordulatot jelölte meg a 46/E. §-ra alapított döntés jogalapjául. Ezt a magatartást nem valósítottam meg, a zászló kitételével nem akadályoztam senki beszédét.

Ami a bekiabálást illeti, az tipikus része a parlamenti vitáknak, amit 99%-ban nem szankcionál a Házelnök. Konkrétan az ugyanezen napról készült Országgyűlési Napló tanúsága szerint a beszédek alatt több bekiabálás hangzott el a Parlamentben ellenzéki képviselők beszéde alatt is, azokat mégsem szankcionálta semmi a Házelnök. Utalok itt a Napló 30880., 30881. oldalakon rögzítettekre, különösen arra, amikor a kormánypárti képviselők a „Hívjatok orvost!” mondatot kiabálják. Ezeket semmilyen szankció nem követte, amiből az következik, hogy az ilyen magatartást kormánypárti képviselő esetén nem tekinti jogsértésnek a Házelnök, ellenzéki képviselő esetén ugyanakkor szankciót megalapozó jogsértésnek minősíti, ami politikai alapú diszkrimináció.

A diszkriminatív gyakorlatot támasztja alá a t. Házelnök saját gyakorlata a 2020-as évben is. A parlamenti felszólaláshoz kapcsolódó beszédjog nyilvánvalóan az egyik legfontosabb „üléstermi jog”, hiszen országgyűlési felszólalás máshol, mint az ülésteremben nem is tehető. Ennek ellenére nem tekintette a házelnök az üléstermi jogban való zavarásnak, amikor 2020. április 20. napján a felszólalásomat nemhogy zavarta, de annak végigmondásában meg is akadályozta a kormánypárti képviselők zajkeltéssel megvalósított obstrukciója. A Párbeszéd frakcióvezetőjének beszédjogát tartalmilag teljesen elvonó kormánypárti képviselői magatartást a t. Házelnök úr nem találta kifogásolhatónak: a jegyzőkönyv tanúsága szerint a szó megvonását követően úgy reagált a helyzetre, hogy „Sajnos, az ön által kiváltott viharos tetszésnyilvánítással nem tudtam mit kezdeni.” [lásd: Országgyűlési Napló, 120. szám, 16373 oldal] Vagyis ha én zavarok állítólag mást a beszéde elmondásában, az szankcióval jár, ha az én beszédemet lehetetlenítik el a kormánypárti képviselők, akkor azzal a Házelnök nem tud mit kezdeni.

A 46/E. § szöveghű értelmezése mellett az alkotmánykonform (Egyezménykonform) értelmezés is a Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezését indokolja. A demokratikus jogállamokban ugyanis az Alaptörvény IX. cikkében és az Egyezmény 10. cikkében védett *„véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van: nemcsak az egyéni önkifejezés, a személy szabad kibontakozásának és szellemi autonómiájának záloga, hanem egyúttal a demokratikus közvélemény és akaratképzés nélkülözhetetlen forrása is.”* [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, 23. bek.] Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában részletesen vizsgálta a közszereplők bírálhatóságát és a bírálhatóság határait. E döntésében az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a véleményszabadság *„különleges védelmet követel akkor, amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek. A demokratikus társadalom létezésének és fejlődésének nélkülözhetetlen eleme a közügyek vitatása, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények kinyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát. A demokratikus hagyományokkal rendelkező társadalmak tapasztalatai szerint is e vitákban esetenként kellemetlen, éles, esetleg igazságtalan támadásokat intéznek a kormányzat és a közhivatalnokok ellen és nyilvánosságra kerülnek olyan tények is, amelyek a közéleti szereplők becsületének csorbítására alkalmasak”* [ABH 1994, 219, 228.]. *„Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a demokrácia lényegi eleméhez tartozik az állami és önkormányzati intézményrendszer működésének és tevékenységének szabad bírálata, kritikája még akkor is, ha a kritika túlzó jellegű értékítélet formájában ölt testet (ABH 1994, 219, 230.)* [13/2014. (IV. 18.)” AB határozat, 27. bek.] A parlamenti fegyelmi jog az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdésén alapul, célja az Országgyűlés működésének biztosítása és méltóságának fenntartása. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében azonban alapvető jogot csak a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan lehet korlátozni, azaz a fegyelmi jog csak e korlátok között gyakorolható.

Magatartásom a parlamenti működést egyáltalán nem akadályozta. Az, hogy a zászló kitétele miatt esetleg mások kiabáltak, nem nekem felróható, és álláspontom szerint

– különös tekintettel a parlamenti viták szokásos menetére és az azzal kapcsolatos házelnöki gyakorlatra – nem éri el a sérelem jogilag értékelhető szintjét. A magyar parlamentarizmustól sohasem volt idegen a heves vita, sőt, e körben az erős kifejezések használata, akár verbális, akár nonverbális formában, sokszor elérve az obstrukció szintjét is. E jelenségek egyidősek a parlamentáris demokráciával. A közvélemény ezzel tisztában is van, arra mint a törvényhozás működésével együtt járó jelenségre tekint. Ettől az Országgyűlésbe vetett közbizalom nem csökken.

A kiszabott, lehető leghelyesebb, négyhavi tiszteletdíjra rúgó büntetés pedig semmiképpen nem arányos az esetlegesen okozott kellemetlenséggel.

Különösen így van ez arra figyelemmel, hogy a zászló kitűzésével egy közbotrányt jelentő kormányzati döntéssel szemben tiltakozásomat fejeztem ki szimbolikus kommunikáció útján – nevezetesen azt, hogy a magyar diákoknak szóló Diákváros helyett a kormány a magyar adófizetői pénzből kínai elitegyetemét kíván létesíteni a magyar polgárok megkérdezése nélkül.

A rám kiszabott fegyelmi büntetés nem felel meg továbbá az Egyezmény elvárásainak sem. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) Nagykamarája a *Karácsony and Others v. Hungary* ítéletében úgy foglalt állást a parlamenti képviselők szólásszabadsághoz való joga és a parlamenti fegyelmi jogkör vonatkozásában, hogy a szólásszabadság jogának gyakorlása kapcsán alkalmazott szankciók nem egyeztethetők össze a képviselők 10. cikkben foglalt szólásszabadsághoz való jogával, ha azok jogszabályi alapja hiányzik, vagy kirívóan aránytalanok az állítólagos fegyelmi jogsértéshez képest (153. pont). A fentiekre tekintettel az Ogytv. – egyébként rendkívül tág megfogalmazású – 46/E. §-a eleve nem vonatkozik az én magatartásomra, így álláspontom szerint a jogszabályi alap is hiányzik.

A 2020. február 1. napja óta kiszabható, jelentősen megemelt mértékű bírság maximális összegének kiszabása pedig rendkívül aránytalanná is teszi a szankciót.

A Bíróság ezen felül rögzítette, hogy a parlamenti fegyelmi szankció alkalmazásának lehetősége egy demokratikus, plurális politikai rendszerben nem lehet hatalmi eszköz

a többségi politikai erő kezében. A Bíróság fokozott jelentőséget tulajdonít a parlamenti kisebbség védelmének, ezért különös gondossággal vizsgál meg minden olyan gyakorlatot, amely kizárólag vagy alapvetően az ellenzék hátrányára érvényesül (147. pont). A Népszava 2020. október 28-án, közérdekű adatigényléseken alapuló tényfeltáró cikkben mutatta ki, hogy a t. Házelnök úr által 2010 óta kiszabott összesen közel nyolcvanmillió forintnyi büntetés mindössze töredékét, alig több mint fél százaléka érintett kormánypárti képviselőt (link: <http://bit.ly/30NUiaq>). (E körben megjegyzendő, hogy maga a Házelnök kommentálta úgy a fegyelmi büntetéseket jelentősen szigorító módosításokat az Inforádió Aréna című műsorában, hogy azok célja, hogy a szankció „legalább fájjon”.) A számok azt mutatják, hogy e fájdalom a gyakorlatban szinte kizárólag az ellenzéki képviselők jussa. Mindemellett a fent bemutatott esetem és a számos, jelenleg is a Bíróság előtt lévő magyar ellenzéki politikus emberi jogi ügye jelzi, hogy a magyar parlamenti fegyelmi rendszer kifejezetten a kormánypárt hatalmi eszköze, amelynek célja és eredménye az ellenzéki képviselőkkel szembeni represszió.

B) A Mentelmi Bizottság döntése

A Mentelmi Bizottság a Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezése iránti kérelmemet elutasította. Álláspontom szerint – figyelemmel az irányadó alkotmányos és emberi jogi sztenderdekre – a Mentelmi Bizottság eljárása csak akkor lett volna tisztességes, ha érdemben és teljeskörűen elvégezte volna a Házelnöki Döntés felülbírálatát, ideértve a tényállást, a jogi minősítést és a kiszabott szankció arányosságát. A Mentelmi Bizottság azonban ezek egyikét sem tette meg, így eljárása nem felel meg a tisztességes eljárás követelményeinek.

Indokolt kérelmem ellenére a Mentelmi Bizottság nem folytatott le semmilyen, az objektív tényállás felderítésére alkalmas bizonyítást. Tette ezt annak ellenére, hogy a bizonyítás semmilyen nehézségbe nem ütközött volna, hiszen az ülésekről videófelvétel készül, amely az Országgyűlés rendelkezésére áll. Erre kérelmemben kifejezetten rá is mutattam és – egyéb részletes érveim mellett – a Mentelmi Bizottság 2021. szeptember 20. napján tartott ülésén szóban is előadtam, így különösen, hogy a

rám kiszabott szankció önkényes, az alapjául szolgáló tényállás pedig nem valós, azaz a döntés ténybelileg is megalapozatlan.

Abszurd módon a Mentelmi Bizottság döntésében hivatkozik arra, hogy „az Ogytv. 46/E. §-ban megjelölt tényállás megtörténtét a hitelesített jegyzőkönyv és az esetről készült felvételek is bizonyítják”, majd alig egy bekezdéssel lejjebb a döntés rögzíti, hogy „A videofelvétel beszerzésével összefüggő kéressel kapcsolatban a bizottság ülésén elhangzott, hogy az nem indokolt, mivel az esetről készült videófelvétel a világhálón bárki számára megtekinthető, az hűen tükrözi a plenáris ülésről készült jegyzőkönyben foglaltakat.”

Azaz a Bizottság maga sem tagadta, hogy a videófelvétel beszerzése és az eljárás során bizonyítékként felhasználása, a bizottság általi megtekintése semmilyen nehézségbe nem ütközne. A videófelvételnek az eljárás részévé tételét azzal az abszurd hivatkozással utasította el, hogy azt az interneten bárki megnézheti.

Ez azzal analóg, mintha a büntetőbíróság azért nem folytatna le szemlét, mert a vád tárgyává tett cselekmény helyszínét a tárgyalásról hazafelé tartva bárki szabadon megtekintheti.

A Mentelmi Bizottságnak, mint a rám kiszabott igen jelentős súlyú vagyoni szankciót felülbírálni hivatott testületnek minimálisan kötelezettsége lenne a tényállás olyan módon történő felderítése, hogy egy „bárki számára megtekinthető”, az elbírálandó ügyben alapvető jelentőségű bizonyítékot megtekint és az eljárás részévé tesz.

A Mentelmi Bizottság eljárása érdemi eljárási garanciákat nem tartalmaz, a paritásos testület kormánypárti delegáltjainak blokkoló szavazata elegendő ahhoz, hogy szavazategyenlőség alakuljon ki, ami a Házelnöki Döntés helyben hagyását, azaz a kormánypárt számára kedvező döntést, az ellenzéki képviselő megbüntetését vonja maga után. Az ilyen ügyekben mára egyértelmű tendencia, hogy a szavazás rendre 3-3, azaz a fenti forgatókönyv a gyakorlatban is pontosan így érvényesül, a testület képtelen a házelnök egyre jobban túlburjánzó – de csak az ellenzéki képviselőket sújtó – bírságotlasi gyakorlatával szemben bármifajta érdemi garanciát, kontrollt biztosítani.

Bízom benne, hogy az Országgyűlés plenáris ülése a fenti érveim fényében helyt ad a kérelmemnek, hozzájárulva ahhoz, hogy az Országgyűlés egyszer valóban a különböző preferenciákkal rendelkező választópolgárok értékeit és érdekeit becsatornázó választott képviselők konstruktív, kompromisszumra törekvő és méltóságteljes vitájának helyszíne legyen.

Nem pedig egy olyan intézmény, amely egyszerűen a többségi vélemény állandó és kizárólagos uralmát testesíti meg az aktuális kisebbség felett. Képviselőként és választott jegyzőként én minden nap e kötelességem tudatában végzem a munkámat. Bízom benne, hogy a tisztelt képviselőtársaim a magyar parlamentarizmus hagyományaihoz és a rendszerváltás vívmányaihoz hű, korrekt parlamenti fegyelmi gyakorlat kialakítása érdekében élnek a rájuk ruházott hatalommal, és a plenáris ülés kérelmemnek helyt adva a fent kifejtett érveimet figyelembe véve megsemmisíti a Házelnöki Döntést. Ha ugyanis az Országházban nem a jog, hanem a nyers erő az úr, akkor a Parlamentnek nem lehet tekintélye sem. Ez pedig a demokrácia végét jelenti.

A fentiekre figyelemmel kérem az Országgyűlést, hogy kérelmemnek az Ogytv. 51. § (9) bekezdés b) pont második fordulata szerint helyt adva a Házelnöki Döntést helyezze hatályon kívül.

Budapest, 2021. szeptember 27.

Tisztelettel:

Szabó Tímea

országgyűlési képviselő

2021. 09. 27. 13:22